

УДК 747:725/728

**ПРИНЦИПИ ЗОВНІШНЬОГО ХУДОЖНЬОГО ОФОРМЛЕННЯ БУДІВЕЛЬ
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСУ**

Даниленко Ольга Вікторівна, аспірантка, Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ
olya_danilenko90@mail.ru

Розглядаються принципи зовнішнього оформлення сучасного готельно-ресторанного комплексу. Стверджується, що розташування й архітектура цих закладів мають підкреслювати красу оточення або природи. Це правило ставить специфічні вимоги до вибору естетичної форми і архітектурного вираження будівлі. Зовнішній простір готельної будівлі має іміджеве значення і тому слід опікуватися збереженням його представницького, естетичного вигляду. Обґрунтовується досвід застосування в екстер'єрі цієї будівлі керамічної або мозаїчної плитки з кольорових металів та кольорового скла, які довго зберігають свою декоративність у свіжості і яскравості колориту.

Ключові слова: принципи, готельно-ресторанний комплекс, середовище, зовнішнє художнє оформлення, індустрія гостинності, комфорт, художній образ, естетика.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток виробничих технологій, науково-технічний прогрес не завжди спричиняє позитивний вплив на людину: разом із збільшенням обсягів продуктів виробництва, максимізацією прибутків при мінімізації духовних та фізичних витрат, погіршенням якості оточуючого людину середовища і як наслідок – редукуванням біологічних спроможностей людини загострюється подальше відчуження останньої від природи. Це загострення можна послабити штучно створеним комфортним рекреаційним середовищем, позитивний вплив якого на людину пов'язаний з його художнім оформленням.

Готельно-ресторанний комплекс розглядаємо як рекреаційне середовище, художнє облаштування якого набуває останнім часом певної актуальності як наукової проблеми і як естетико-практичного способу розв'язання комфортного гостювання людини.

Зарубіжні й вітчизняні теоретики організації готельно-ресторанного простору опрацьовують ідеї, спричинені пошуками ефективних шляхів активного розвитку закладів індустрії гостинності й очікується, що доробок лідерів готельної індустрії допоможе досягти істотного прогресу у цій справі. Водночас пошук нових принципів у наданні готельно-ресторанних послуг триває, і це стимулює подальші практичні здобутки у цій сфері, аналіз яких завжди є актуальним.

Огляд останніх публікацій. Сучасні принципи художнього оформлення готельно-ресторанного комплексу об'єктивуються у низці зарубіжних й вітчизняних досліджень Ю. Волкова [1], О. Головка і А. Змієва [2], А. Каплуна [3], Г. Круль [4], Г. Муніна [6], А. Пригорницької [7], Х. Роглева [8] й ін. Зазначені автори у своїх працях стверджують актуальність проблем художньої організації рекреаційного закладу, його зовнішнього оформлення, яке завдяки естетичній функції має забезпечити комфортні умови перебування гостей. На жаль, підходи та принципи зовнішньої художньої організації готельно-ресторанного комплексу залишаються малодослідженими, що й зумовило вибір автором зазначеної теми представленої статті. *Отже, за її мету* поставлено висвітлення особливостей зовнішнього художнього оформлення готельно-ресторанної будівлі у контексті забезпечення комфортного проживання гостей.

Виклад основного матеріалу. У прагненні гармонійного співіснування природи та людини за біологічним принципом оптимальності й економії енергії складаються підвалини естетичного початку в природі людини, який згодом обумовлює всю розмаїтість людської культури. Винайдені людиною у процесі цивілізаційного розвитку технічні матеріали та продуктивні технології сприяють активізації пошуків культурних форм життєдіяльності й естетичного вдосконалення життєвого простору. Причому, формуючи предметний простір свого довкілля за принципами єдності стосунків із природою, людина і сама піддається гармонійним змінам, підтверджуючи, що людська практична діяльність може бути ефективною лише при «взаємовигідних» стосунках людини та природи [7].

Історична ретроспектива засвідчує, що у добу Київської Русі торговельні споруди будували в один або два поверхи, що склалися з каркасових за розмірами й конфігурацією приміщень, призначених для купецьких лавок, помешкань і складів.

Із XVI ст. гостинним двором називалася прямокутна площа, обнесена стіною з вежами і воротами. Торговельні приміщення розташовувалися тут за внутрішнім периметром, об'єднані відкритою галереєю [5; 216].

У XIX ст. разом із концентрацією виробництва починав бурхливо розбудовуватися капіталізм. Забудовуються нові міста, проводяться нові комунікації, особливо залізничні шляхи. Капіталізм зробив вирішальний переворот у готельному господарстві. У стильовому напрямі в 1840-1918 рр. відбувається змінювання класицизму історизмом, що включає бароко, модерн та раціоналізм. Характерним було домінування прямокутних, кулеподібних форм, виготовлення сталевих, залізобетонних конструкцій з просторими прямокутними вікнами, стилістично оригінальними балконами, лоджіями та верандами.

Різні концептуальні погляди на архітектуру готельних будівель об'єктивуються у просторових та масових формах, що найбільш часто зустрічаються. Майже класично вирішується організація готельно-ресторанного комплексу у вигляді компактного рекреаційного масиву, який невід'ємно входить до вуличного ансамблю. Подібні види будівель зустрічаються постійно. Найчастіше це мало місце у XIX та початку XX ст.

У міжвоєнні роки минулого століття в Німеччині було популярним художньо-естетичне оформлення середовища готельно-ресторанного комплексу у вигляді багатокрилої будівлі форми чотирикутника, підкови тощо. Ці конструктивні рішення простору мають вагоме значення при економному проведенні комунікацій на тих поверхах, де розміщуються номери, однак не створюють певної готельно-просторової форми.

Характерну готельну форму мають післявоєнні американські готелі, де звичайно багатоповерховий блок із готельними номерами є відособленим, а кімнати загального призначення та підсобки знаходяться у більш великому нижчому блоці. Цю категорію готельних будівель представляють мотелі, що проєктують майже постійно низькими будівлями з врахуванням більш тісного погоджування житлових приміщень із зручним гаражем або автомобільною стоянкою. Зазвичай їх споруджують на вже забудованій місцевості, й тому не виникає необхідності зводити їх високими з дотриманням певного художнього співвідношення з іншими навколишніми будівлями. Зараз існують різні тенденції у готельному будівництві. Надто помітними вони стають при спорудженні міських готелів. Досить часто масив будівель виконується в єдиній композиційній цілості. У цій ситуації рекламні умови та навіть економічні принципи забудови, наприклад, висока вартість земельної ділянки, виступають вирішальними факторами при виборі певної форми готельної споруди [4; 102-103].

Слідом за США низка європейських країн розробляли проєкти, за якими згодом побудовано готельні будинки, в яких блоки житлових кімнат за формою схожі на літери Т, У, а приміщення для загального користування займають перший поверх за цими блоками, у павільйонах різної висоти й різних форм, що відповідають функціональним та технічним вимогам. Інтер'єри виконані у вільній манері залежно від призначення. Входи розміщено також за вимогами найкращого вирішення зручності пересування. Яскравим представником цього архітектурного напрямку, що займається проблемами індустрії гостинності, був американський архітектор Р. Тейблер. Використання форм Е та В виявилось найоптимальнішим варіантом художньо-просторової організації для будівель середньої висоти [4; 103].

Останніми рішеннями в організації середовища міських готельно-ресторанних комплексів стали будівництво простих блоків із номерами однакових житлових умов з обох сторін коридору. Сталеві та залізобетонні конструкції можуть регулювати довільну висоту блоку та кількість житлових номерів без врахування величини наданої будівельної ділянки. Певним застереженням у цій ситуації можуть виступити лише принципи благоустрою й планування міста.

У післявоєнній Росії та на території СРСР рекреаційні установи були побудовані в Криму, кавказькому регіоні, південній Україні й на Алтаї. Використовувалися також колишні поміщицькі маєтки та замські дачі. Початок 1930-х рр. показовий відкриттям перших лікувально-профілактичних та спеціалізованих оздоровчо-спортивних закладів. Розміщувалися вони переважно у вже пристосованих будинках, і масового характеру цей процес не мав. З другої половини 1930-х масово будуються туристичні та альпіністські табори, хатини у високогірних місцевостях, курортні готелі. Перші споруди не відрізнялися досконалістю, оскільки брак досвіду, професійних знань та навичок заважали авторам будівельних проєктів у пошуках потрібних планувальних й архітектурних розв'язок. Функціонально невиправдані та малопридатні для приймання й обслуговування гостей, ці спорудження додавали певну дисгармонію мальовничим ландшафтам [2]. Однак не можна не відзначити й низки цікавих художньо-просторових рішень: зокрема, зовнішнє художнє оформлення сочінського готелю «Приморський», альпіністських готелів – на горі Ельбрус «Притулок одинадцяти», «Алібек» у Домбаї, «Зеніт» у Чегемській ущелині й ін. Важкі природно-кліматичні умови місцевостей, де зводилися зазначені готелі, зумовили й відповідні архітектурно-планувальні

рішення. Зокрема, найвисокогірніший у світі (4200 м) на той період туристично-альпіністський «Готель під хмарами», більш відомий як «Притулок одинадцяти», було побудовано у 1937 р. у вигляді споруди обтічної форми. Сучасна форма з широким використанням металевих конструкцій, невеликих віконних прорізів, які враховували наявність різких температур, шквальних вітрових навантажень, дозволяла досягати високої теплотривкості спорудження.

Наприкінці 1970 – початку 1980-х рр. готельні компанії займалися поглибленням сегментації готельного ринку, пропонуючи усе більш широкий набір видів розміщення клієнтів. Багато хто практикував ігорний бізнес, цікавився промисловим приготуванням їжі, намагався зайнятися рекламною діяльністю. Розвиток повітряного транспорту сприяв відродженню старої тенденції будівництва готелів поряд із транспортною розв'язкою. Почався ажіотаж конкурентних захоплень територій поблизу аеропортів готельними компаніями. Саме в той час стали популярними готелі типу «апартамент», а також так звані «кондотелі», активне будівництво яких пов'язано з виникненням такої форми нерухомої власності, як «кондомініум».

З 1990-х рр. у світовому будівництві спостерігається уповільнення розвитку об'єктів готельної індустрії, спричиненого економічною кризою, що охопила усі розвинені країни. Натомість набув нового дихання стиль «неомодерн», що ставив на перше місце у формуванні готельного простору вишуканість та оригінальність, причому без зайвих прикрас. Ставши популярним в Європі наприкінці минулого століття, зазначений стиль застосовувався у створенні красивих і функціональних споруд. Архітектура неомодерну здається вишуканою та романтичною завдяки використанню природних ліній, металу і скла, пастельних тонів та суворих контрастів. На сьогодні цей стиль являє собою синтез різних існуючих великих стилів, які розвивалися та удосконалювалися у річищі певних тенденцій, новітніх концепцій й технологій відповідної культурної доби [3].

Багато проектувальників намагалися відшукати таку форму споруди, щоб вона виділялася серед інших та мала певну художньо-естетичну своєрідність. З такою метою проектувалися висотні готельно-ресторанні комплекси. Подібне художньо-просторове рішення мало низку функціональних переваг: прокладання горизонтальних комунікацій на верхніх поверхах є доволі економічним; увесь рух по вертикалі виконують ліфти; житлові номери розташовуються високо, ізолюючись від вуличного шуму, забрудненого повітря. Хоча це економічно не вигідно через дороговартість конструкцій та ліфтів, проте відповідає урбаністичним вимогам реалізації міської забудови, адже в окремих ситуаціях може виправдати зростання витрат на забудову та її експлуатацію. Готелі у мальовничих місцевостях будують, як правило, з невеликою поверховістю з метою безпосереднього контакту з навколишнім природним середовищем. Хоча така висота будівлі спричинює подовження горизонтальних комунікацій на поверхах споруди та збільшення кількості сходових кліток, однак дозволяє легко та швидко вийти з будинку на природу. До того ж низька будівля меншою мірою змінює ландшафтний рельєф, ніж багатоповерховий будинок, а триповерховий готель, припустимо, може взагалі бути схований за деревами [4; 102].

Готельно-ресторанні комплекси для відпочиваючих є особливою складовою індустрії гостинності. Вони мають у міру можливості розташовуватися на територіях, забудова яких гарантує максимальну кількість житлових номерів, що підходять для огляду навколишньої природи й перспективи. Такі комплекси мають розміщувати поблизу основної визначної пам'ятки в даній місцевості – водоспаду, річки, озера, моря тощо. Архітектурний простір тут відіграє зовсім іншу роль, аніж у місті, де готельна споруда може виділятися серед інших споруд, проте у курортно-відпочинковій зоні вона має підкреслювати й виділяти красу природи, а не принижувати її значення. Зазначена вимога ставить перед проектувальниками готелю для відпочиваючих професійно відповідальне завдання стосовно вибору форми й архітектурного вираження будівлі, яке нерідко важко погодити з вимогами функціонального призначення й економічної доцільності.

Важливою й складною проблемою є архітектурна обробка головного входу. Її характер визначається видом готелю та типом гостей, для яких вона передбачена. Архітектурна обробка входу буває від монументальної та претензійної до простої, майже магазинної. Загальним правилом є стримана розробка, без зайвої реклами або звернення. Вхідна стіна, як правило, вся зашклена й відсунута щодо фасаду будівлі для створення враження гостинного запрошення клієнтів. Вхід звичайно є не дуже високим. Великі готелі перед входом мають нішу з козирком для захисту від негоди гостей, які прибули автобусами або автомашинами.

Істотною вимогою до сучасної готельної будівлі виступає необхідність розміщення її так, щоб виділити достатнє місце для устаткування підземних шляхів й зручних стоянок для автотранспорту. Слід враховувати, що сучасний турист рідко користується залізничним транспортом, а частіше приїжджає на автобусі або автомобілі. Тому треба таким чином розташовувати вхід, щоб між прилягаючою до

магістралі полосною руху та входом до готелю залишалося вільне місце для заїзду пари автобусів та окремих легкових автомашин. Певні турботи доставляють автобуси, що довго розвантажуються, загороджуючи підїзд та заважаючи захищеному від дощу доступові до будівлі [6; 54].

Загалом готель за умовчанням має забезпечити гостю комфортні умови проживання та надання низки потрібних йому додаткових послуг. При спорудженні готельно-ресторанних комплексів керуються наступними основними принципами: органічне облаштування будівлі у навколишньому середовищі; урахування природно-кліматичних умов; економічність архітектурного, конструктивного та планувального вирішення споруди та її експлуатації; проектування рекламного забезпечення; планування раціональної організації обслуговування та відповідного комфорту для проживаючих; відповідність функціональним вимогам та естетико-технічним, санітарним, екологічним нормам будівництва готельно-ресторанних комплексів [6; 50-51].

Функціональні особливості готельно-ресторанних закладів впливають на їхнє розміщення у містобудівній структурі. Великі міста згідно містобудівних планів для розташування готельно-ресторанних закладів надають певні актуальні для потреб споживачів місцевості. Це можуть бути центр міста; територія, що прилягає до центру; центр житлових районів та мікрорайонів; територія на краю міста й за його границями. Готелі у центральних районах міста як невід'ємна планувальна складова міста та елемент атракції (зокрема, готель «Україна» (з колишньою назвою «Москва») у м. Києві; готель «Харків» у м. Харкові й ін.), розміщуються на центральних площах та центральних вулицях міста. Практика експлуатації готельних комплексів показує, що розташування останніх у центральних частинах міст є найбільш пріоритетним з багатьох об'єктивних причин. Центр кожного міста, тим більше великого, добре забезпечений транспортним зв'язком з усіма районами й основними комунікаційними вузлами – залізничним, авто- та аеровокзалом, що є важливим фактором економії часу приїжджаючих клієнтів. В історичних центрах міст знаходяться архітектурні й культурно-історичні пам'ятники, і туристи можуть скористатися оптимально комфортними умовами для ознайомлення з ними [8; 98].

Готельні комплекси найчастіше розміщують у зонах біля центра, оскільки у межах таких зон можна знайти більше територій під будівництво, тут вартість землі є нижчою, комфортність середовища є вищою, а шумове забруднення є відносно невеликим. Хоча при цьому транспортне забезпечення є гіршим у зіставленні з центром, проте економічна ефективність будівництва є вищою. Розташування готельно-ресторанних закладів на приміських ділянках та поза містом має свої особливості. Такими готелями зазвичай користуються автотуристи. Вони, як правило, розміщені на головних автомагістралях міста або у районі вїзду до нього. Зовнішній простір готельної будівлі являє вагомим іміджевим значенням у рекламному контексті, і тому слід опікуватися збереженням його представницького, естетичного вигляду. Багато країн світу використовують в екстер'єрі будівлі керамічні або мозаїчні плитки із застосуванням кольорових металів або кольорового скла. Ці декоративні матеріали довго зберігають свіжість забарвлення, забезпечуючи сприйняття споруди як легкої та сонячної конструкції [1; 25].

Майже всюди готелі поєднані з рестораном. Це викликано тим, що протягом більшої частини пори року ті, хто прибуває до готелю, воліють користуватися рестораном, розміщеним там же, ніж шукати послуги поза готелем. З іншого боку, ресторани є прибутковими виробництвами при готельних підприємствах, й поєднання їх в одній виробничій установі з готелем є фінансово вигідно.

Об'ємно-просторовий вигляд сучасного готельно-ресторанного комплексу є різноманітним. Часто житлова частина споруди будується у формі пластини, паралелепіпеду або башти. Світова практика останнього часу дає багато різних способів архітектурної виразності готельно-ресторанних споруд. Зокрема, ускладнення планування житлової частини слугує удосконаленню пластичних обсягів спорудження. Це сприяє наданню своєрідного вигляду будівлі й виділенню її з навколишньої забудови.

Правильне використання навколишнього простору й рельєфу місцевості є однією з проблем будівництва готельно-ресторанних комплексів. Зразком такого підходу є «Оріон» – комфортабельний мотельний готельно-ресторанний комплекс у мальовничому с. Кожичі Львівської обл. Цей заклад у вдалому місці розташування, з оригінальними архітектурними формами відтворює дивовижний світ стародавньої Греції з безтурботною атмосферою Олімпу, живописним ландшафтом. Тут є озеро, яке облюбували рибалки, спеціально створений для них «Мангал бар».

Висновки. Зовнішнє оформлення й архітектура сучасного готельно-ресторанного комплексу є важливими для індустрії гостинності. Розташування й архітектура таких закладів мають підкреслювати й виділяти красу природного оточення, але у жодному випадку не затьмарювати її. Це правило ставить специфічні вимоги відносно вибору форми і архітектурного вираження будівлі. При

будівництві увага повинна приділятися фасадним пропорціям частин та масштабності цілого. Включення компонентів декоративно-прикладного мистецтва підсилює художні засоби архітектури у створенні певного художнього образу будівлі, її індивідуальності. Цікавим і перспективним дослідженням є вивчення проблеми лояльності клієнтів в індустрії гостинності.

Список використаної літератури

1. **Волков Ю. Ф.** Интерьер и оборудование гостиниц и ресторанов / Ю. Ф. Волков. – Ростов на/Д : Феникс, 2003. – 352 с.
2. **Головко О.** Організація готельного господарства : навч. посіб. / О. Головко [та ін.]. – К. : Кондор, 2011. – 408 с.
3. **Каплун А. И.** Стиль и архитектура / А. И. Каплун. – М. : Стройиздат, 1985. – 232 с.
4. **Круль Г. Я.** Основы готельной справи : навч. посіб. / Г. Я. Круль. – К. : Центр учб. літ., 2011. – 368 с.
5. **Логвин Г.** По архитектурным памятникам Киева : очерк / Г. Логвин. – М. : Искусство, 1982. – 336 с.
6. **Мунін Г. Б.** Сучасні ефективні інформаційні технології управління операціями в сучасному готельному комплексі / Г. Б. Мунін // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. пр. – 2002. – № 16. – С. 36-43.
7. **Пригорницька А. А.** Естетосфера сучасного дизайну : автореф. дис. ... канд. філософ. наук. : 09.00.08 – естетика / А. А. Пригорницька. ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2005. – 16 с.
8. **Роглев Х. Й.** Основы готельного менеджменту : підручник / Х. Й. Роглев. – К. : Кондор, 2009. – 408 с.

References

1. **Volkov Yu. F.** Interyer i oborudovaniye gostinic i restoranov / Yu. F. Volkov. – Rostov n/D : Feniks, 2003. – 352 s.
2. **Golovko O.** Organizaciya gotel'nogo gospodarstva : navch. posib. / O. Golovko [ta in.]. – K. : Kondor, 2011. – 408 s.
3. **Kaplun A. I.** Stil' i arhitektura / A. I. Kaplun. – M. : Strojizdat, 1985. – 232 s.
4. **Krul' G. Ya.** Osnovy gotel'noi spravy : navch. posib. / G. Ya. Krul'. – K. : Centr uchb. lit., 2011. – 368 s.
5. **Logvin G.** Po arhitekturnym pamyatnikam Kiyeva. : ocherk / G. Logvin. – M. : Iskusstvo, 1982. – 336 s.
6. **Munin G. B.** Suchasni efekturni informacijni tehnokogii upravlinnya operacijamy v suchasnomu gotel'nomu kompleksi / G. B. Munin // Formuvannya rynkovyh vidnosyn v Ukraini : zb. nauk. pr. – 2002. – № 16. – S. 36-43.
7. **Prygornyc'ka A. A.** Estetosfera suchasного dyzajnu : avtoref. dus. ... kand. filosof. nauk. : 09.00.08 – estetyka / A. A. Prygornyc'ka ; Kyiv. nac.un-t im.i Tarasa Shevchenka. – K., 2005. – 16 s.
8. **Roglyev H. J.** Osnovy gotel'nogo menedzhmentu: Pidruchnyk / H. J. Roglyev. – K. : Kondor, 2009. – 408 s.

ПРИНЦИПЫ ВНЕШНЕГО ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОФОРМЛЕНИЯ ЗДАНИЙ ГОСТИНИЧНО-РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСА

Даниленко Ольга Викторовна, аспирантка, Киевский национальный университет культуры и искусств, г. Киев

Рассматриваются принципы внешнего оформления современного гостинично-ресторанного комплекса. Утверждается, что расположение и архитектура таких заведений должны подчеркивать красоту окружения или природы. Это правило ставит специфические требования относительно выбора формы и архитектурного выражения здания. Внешнее пространство гостиничного здания имеет имиджевое значение и поэтому следует заботиться о сохранении его представительного, эстетического вида. Обосновывается опыт применения в экстерьере этого здания керамической или мозаичной плитки из цветных металлов и цветного стекла, долго сохраняющих свою декоративность в свежести и яркости колорита.

Ключевые слова: принципы, гостинично-ресторанный комплекс, среда, внешнее художественное оформление, индустрия гостеприимства, комфорт, художественный образ, эстетика.

THE PRINCIPLES OF THE EXTERIOR DECORATION OF THE HOTEL COMPLEX BUILDINGS

Danylenko Olga, Graduate student, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv

The article discusses the basic principles of the external design of the modern hotel and restaurant complex. The author proves that the location and architecture of such institutions should emphasize and highlight the beauty of the environment and nature. This rule puts the very specific demands on the choice of the form and architectural structure of the building. The external space of the hotel building has its image value and therefore it is necessary to preserve its representative, aesthetic appearance. The ceramic or mosaic tiles made of the nonferrous metals and colored glass, which preserve their decorative effect in the freshness and brightness of colour for a long time are used in the exterior of the hotel and restaurant buildings.

Key words: principles, the hotel-restaurant complex, the environment, external decoration, hospitality, comfort, artistic image, the aesthetics.

UDC 747:725/728

THE PRINCIPLES OF THE EXTERIOR DECORATION OF THE HOTEL COMPLEX BUILDINGS**Danylenko Olga**, Graduate student, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv

The article discusses the basic principles of the external design of the modern hotel and restaurant complex. The author proves that the location and architecture of such institutions should emphasize and highlight the beauty of the environment and nature. This rule puts the very specific demands on the choice of the form and architectural structure of the building. The external space of the hotel building has its image value and therefore it is necessary to preserve its representative, aesthetic appearance. The ceramic or mosaic tiles made of the nonferrous metals and colored glass, which preserve their decorative effect in the freshness and brightness of colour for a long time are used in the exterior of the hotel and restaurant buildings.

In general, the hotel has to provide the guests with comfortable accommodation and a number of the additional services he needs. The construction of the hotel-restaurant complexes is guided by the following basic principles: an organic arrangement of the building in the environment; taking into account the climatic conditions; the efficiency of the architectural, structural and planning solutions of the building and its operation; advertising design software; planning of the rational organization of the services and the corresponding comfort for the guests; the compliance with the functional requirements and aesthetic, technical, sanitary, environmental standards of the construction of the hotel and restaurant complexes. The large cities in accordance with the urban development plans to accommodate the hotel-restaurant establishments provide certain services for the needs of the consumer of the areas.

The aim of this article is to study the features of the external decoration of the hotel and restaurant buildings in the context of a comfortable staying of the guests.

Research methodology. Polymethodological instrument has been chosen: artistic analysis of the artistic and aesthetic environment of the hotel and restaurant complex; the comparative historical method - in the covering of different stages of the evolution of artistic and aesthetic environment of the hotel and food service; culturological - the characteristic of the services' culture.

Results. The exterior design and architecture of the modern hotel and restaurant complex are particularly important for the hospitality industry. The location and architecture of these institutions should emphasize and highlight the beauty of the natural environment, but in no way overshadow it. During the construction the attention should be paid to the proportionality façade parts and scale of the whole. Enabling of the components of decorative art enhances the artistic means of the architecture in the creation of a specific artistic building image, its individuality.

Novelty. Unfortunately, the approaches and principles of the external art organization of the hotel-restaurant complex still remain hardly explored, therefore the novelty of the article seems to clarify the principles and approaches of the artistic hotel-restaurant space.

The practical significance. The scientific information and conclusions may be involved in the preparation of the training courses in the theory and history of the culture, Ukrainian artistic culture, the evolution of the formation of the hotel and restaurant facilities.

Key words: principles, the hotel-restaurant complex, the environment, external decoration, hospitality, comfort, artistic image, the aesthetics.

Надійшла до редакції 22.10.2016 р.

УДК 78.082.2

**МОДИФІКАЦІ БАЯННОЇ СОНАТИ НА ОСНОВІ ЖАНРОВОГО СИНТЕЗУ
ПОЕМИ І БАЛАДИ****Радко Юрій Іванович**, аспірант, Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, м. Івано-Франківськ
radko.yuriy@gmail.com

Розглянуто поліжанровість баянної сонати. Особлива увага акцентується на синтезі жанру поеми та балади у баянній сонаті, а також визначено основні принципи композиційної структури окремих творів. Виявлено вплив жанрів поеми і балади на сонатну форму загалом. Розглянуто архітектоніку та історичні передумови розвитку поеми та балади, а також їх перехід в інструментальну музику.

Ключові слова: соната для баяна, формотворення, синтез жанрів, поліжанровість, соната-поема, соната-балада.

Постановка проблеми. В останні десятиліття баянне мистецтво збагатилося великою кількістю оригінального репертуару, в тому числі жанром сонати. Академізація баяна сприяла появі масштабних творів. Завдяки тембральним та технічним можливостям баяна, композитори все частіше